

тур на 40-80 %, при цьому вирішується проблема відновлення родючості ґрунтів.

Важливим компонентом у процесі виробництва добрива є вапняк, добавки якого забезпечують отримання добрив високої якості і стабільність технологічного процесу.

Таким чином компостування пташиного посліду, отримання з нього біогазу, переробка у біоорганомінеральні комплексні добрива є перспективними напрямками утилізації відходів птахівництва, які потребують подальшої наукової розробки і впровадження у виробництво.

Література

1. Жизнь животных. – М.: Просвещение, 1970. – Т.5. – 611 с.
2. Филлипов Б.Е., Потапов Ю.А. Создание комплекса по утилизации шахтной породы и отходов птицеводства с целью производства биоорганомінеральных удобрений // Сотрудничество для решения проблемы отходов / Материалы I Международной научно-практической конференции. – Харьков, 2002. – С.56-57.

ОСОБЛИВОСТІ ЕФЕКТИВНОГО УТРИМАННЯ НУТРІЇ В УМОВАХ ШКІЛЬНОГО ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

*Філатов В.С., Філатова І.В., Гомля Л.М.
Полтавський ДПУ імені В.Г. Короленка*

Фермерське господарство в школі має велике виховне значення. Тому що наші школи сьогодні мають можливість організувати у себе велике, гарно оздоблене і охайно оформлене господарство, яке б відповідало б сучасним вимогам. Саме такі тварини, як нутрії рекомендують утримати не в живих куточках, а в спеціально обладнаних місцях, подібних за умовами до фермерського господарства.

Нутрія, болотний бобер, ссавець ряду гризунів. Зовні нагадує велику крису. Довжина тіла звичайно до 60 см (іноді до 85 см), хвоста — до 45 см, вага до 12 кг. Морда тупа, з довгими виростами. Губи щільно змикаються позаду різців, що дозволяє нутрії гризти під водою. Пальці задніх кінцівок, крім зовнішнього, з'єднані перетинкою. Молочні залози і соски (4—5 пар) розміщені у самки високо по боках, що дозволяє кормити молодняк знаходячись під водою. Хутро складається з довгої грубої ості і густого підшерстка коричневого кольору. Природний ареал нутрії обмежений південною частиною Південної Америки; акліматизована в Франції, Великобританії, США; у південному Таджикистані [1].

Розводять нутрію не тільки стандартного (коричневого) кольору, але і кольорових (білих, чорних, рожевих, золотистих та ін.).

Нутрії швидко стають ручними, але їх легко налякати. Нормальна тем-

пература тіла 37-38,0С, частота дихання за хвилину 45-55.

М'ясо нутрій – цінний продукт харчування з великим вмістом поживних речовин: білків, жирів, мінеральних речовин та вітамінів. За хімічним складом м'ясо нутрій не поступається іншим видам м'яса, а за кількістю поліненасичених жирних кислот переважає їх. М'ясо нутрій не має специфічного смаку і запаху, піддається різним способам температурної обробки.

В склад м'яса нутрій входить: 14,3% білка, 36,4% жиру, 52% води. В 100г м'яса містяться такі мінеральні речовини: натрій - 58мг; калій - 85мг; кальцій - 7мг; магній - 24мг; фосфор - 164мг; залізо - 2мг; вітаміни: В1 - 0,52мг, В2 – 0,14мг, Р – 2,6мг. Поживність 100г м'яса нутрії становить – 600,3 кДж [1-2].

Крім м'яса від нутрій одержують цінні шкурки.

Правильно організована раціональна годівля нутрій – основна умова високої ефективності нутріївництва. Нутрії – рослиноїдні тварини. Для нормального росту і розвитку вони потребують незначну кількість дорогих кормів рослинного походження (таблиця 1).

Таблиця 1

Потреба і вартість кормів для утримання 25 нутрій протягом року

Види кормів	Норми годівлі г./гол.	Термін годівлі, днів.	Загальна потреба в кормах, ц	Середня врожайність, ц/га	Площа посіву, га	Витрати, грн.	
						на 1га	на всю площу
Зелена маса	250	180	11,25	150	0,075	400	30
Коренеплоди	200	210	10,5	210	0,05	1200	60
Зернові	180	365	16,4	25	0,65	600	390
Разом	—	—	—	—	0,8	—	480

Основними кормами при клітковому утриманні нутрій є коренеплоди, звичайна трава, відходи борошномельного виробництва, варена картопля.

Годівлю проводять двічі на день. Влітку вранці тваринам дають концентровані корми, ввечері - траву.

Дорослій нутрії на день потрібно до 200 г зерна (ячмінь, кукурудза, горох, овес, просо, висівки). Влітку основним кормом є трава, яку згодовують у поєднанні з концентрованими кормами з розрахунку 200-400 г на одну голову (таблиця 2).

Потребу в кормах для продуктивного тваринництва визначають на заплановані обсяги виробництва продукції: вирощення та відгодівлю тварин. Загальна потреба в кормах (кормових одиницях) для кожної групи тварин розподіляється по видах кормів (концентровані, соковиті) і додається до того, щоб визначити в цілому її потребу. Також необхідно передбачити створення страхового запасу концентрованих і соковитих кормів на випадок затяжної зими, можливої перевитрати кормів внаслідок погіршення їх якості та недобору врожаю в наступному році. Цей запас по концентрованих кормах становить 8 – 12 % річної потреби, а по соковитих – 15 – 20 %. Страховий запас кормів по мірі його витрати щорічно поповнюється [2].

Потреба в соковитих та грубих кормах буде задовольнятися за рахунок їх вирощування на власній земельній ділянці, а потреба в концентрованих кормах за рахунок закупівлі.

Таким чином, головними факторами, що визначають якість хутра і цінність шкурки, є вік звірів, умови харчування і утримання.

Таблиця 2

Рацион для нутрій при змішаному типі годівлі, г. на голову за добу

Період	Коренеплоди (буряки, морква)	Зелена трава	Зерно злакових (комбікорм)	Зерно бобових	Сіно, трав'яне борошно	Кухонна сіль
Для самців і самок у період спокою						
Літній	-	250	150	5	-	1
Зимовий	200	-	180	5	30	1
Для самців і самок у період підготовки до парування						
Літній	-	300	130	10	-	1,5
Зимовий	250	-	170	10	30	1,5
Для вагітних самок (перша половина вагітності)						
Літній	-	300	150	10	-	1,6
Зимовий	250	-	150	10	30	1,6
Для вагітних самок (друга половина вагітності)						
Літній	-	500	80	15	-	1,6
Зимовий	400	-	100	15	40	1,6
Для лактуючих самок						
Літній	-	350	180	20	-	1,5
Зимовий	300	-	190	20	30	1,5
Добавка на одне щеня до 30-денного віку						
Літній	-	50	30	3	-	0,1
Зимовий	30	-	30	3	2	0,1
Добавка на одне щеня до 60-денного віку						
Літній	-	100	60	5	-	0,3
Зимовий	80	-	60	5	5	0,3
Для відлученого молодняка 2 – 4-місячного віку						
Літній	-	200	100	10	10	0,5
Зимовий	150	-	100	10	10	0,5
Для відлученого молодняка 4 – 8-місячного віку						
Літній	-	300	140	15	20	1,2
Зимовий	200	300	140	15	20	1,2

Отже, виходячи з вище зазначеного можна зробити такий висновок, що нутрій утримують практично також як і кролів. Незвичайна поведінка цих тварин робить їх досить привабливими і викликає зацікавленість не тільки у дорослих, а і у дітей. Тому утримання нутрій на шкільних фермах надає можливість використовувати ці тварини не тільки як елемент виховної роботи, але і для формування навичок господарської діяльності.

Література

- Кравчанский Е. Разведение нутрий. Кишинев «Гимпул», 1983г.
- Самков Ю.А., Мусаев М.Н. Разведение нутрий. «Колос», - 1974. – 128-с.